

בבית משפט השלום בירושלים

בעניין: 1. עזבון המנוחה _____ אבו לבן ז"ל

2. אבו לבן _____

3. אבו לבן _____

המיוצגים ע"י ב"כ עו"ד באדרה ג. חורי ו/או עו"ד האלה חורי
מהמוקד להגנת הפרט
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים
טל: 02-283555; פקס: 02-276317

התובעים

נגד

1. _____ יצהרי, באמצעות צבא הגנה לישראל
 2. צבא הגנה לישראל
 3. שר הבטחון, מר שמעון פרס
- נתבעים 2 ו-3 מיוצגים ע"י פרקליטות מחוז ת"א (מדור אזרחי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל-אביב

הנתבעים

מהות התביעה: נזיקין
סכום התביעה: 106,500 ש"ח

כתב תביעה

התובעים מתכבדים בזה לפנות לבית המשפט הנכבד באומרם כי כל הטענות
נטענות זו לצד זו ו/או במצטבר ו/או לחילופין הכל בהתאם להקשר הדברים
ולהדבקם. כן יטענו כי כל הנספחים המצורפים לכתב התביעה מהווים חלק בלתי
נפרד הימנו.

1. תובע מס' 1 הינו עזבונה של המנוחה _____ אבו לבן (להלן המנוחה)
אשר נהרגה ביום 17.4.89 מירי חיילי צה"ל.

2. תובעים 2 ו-3 הינם הוריה של המנוחה. נתבע מס' 1 הינו החייל שירה במנוחה וגרם למותה. פרטיו וכתובתו ידועים לנתבע מס' 2, אך צונזרו ולא הועברו לידיעת התובעים. מכאן, התובעים מבקשים להעביר לו כתבי דין באמצעות נתבע מס' 2.
3. נתבע מס' 2 הינו צבא המדינה הנתון למרות הממשלה והמורכב מחילות היבשה, הים והאוויר. השר הממונה על תפקודו מטעם הממשלה הינו שר הבטחון, נתבע מס' 3.
4. התובעים יטענו כי ביום 17.4.89 (יום האירוע) בסביבות השעה 10:00 בבוקר יצאה המנוחה, שהיתה אז בת 13 שנים, מבייתה במחנה הפליטים דהיישה, נפת בית לחם, כדי לחפש את אחיה הקטין שיצא מהבית. באותו יום נערכה במחנה הלווייתו של חלל אינתיפאדה שנהרג יום קודם לכן מירי חיילי צה"ל. המנוחה הלכה יחד עם חברתה לכיוון ההר הסמוך, הנקרא "ג'בל אלאחרס", כדי להחזיר את אחיה הביתה.
5. כשהגיעה המנוחה עם חברתה לאיזור ההר, הבחינו בחיילים וכן במספר בחורים שהתקהלו באיזור. המנוחה וחברתה הבינו כי באיזור יש ככל הנראה בעיות ומהומות והתכוונו לעזוב את המקום ולחזור לביתן במחנה.
6. החיילים היו במרחק של כ-30 מטר מהמנוחה ומחברתה. הם התחילו לירות לכיוון השתיים. הם ירו אש חיה. המנוחה וחברתה התחילו לרוץ. המנוחה רצה לפני חברתה, עד שנורתה בראשה ונפלה. חברתה נפגעה מיריה במותנה השמאלי. היא פחדה והמשיכה לרוץ ועזבה את המנוחה מאחוריה.
7. עם שנורתה המנוחה, נפלה ליד גדר אבנים. אחד הבחורים שהיה באיזור הבחין בה, הרים אותה, ונוכת לדעת כי היא נפצעה בראשה מאחור וכי היא מאבדת דם רב. הוא ראה את פניה במצב מפחיד, במצחה נוצר חור, בין עיניה, מעל לאפה. הוא הרים אותה והתחיל לרוץ לכיוון המחנה. בריצתו ניסה להתכופף, על מנת שלא יראו אותו החיילים.
8. הבחור הגיע לביתו של אחד מתושבי המחנה, והכניס את המנוחה לאותו בית. כל בגדיו היו מגואלים בדם. הוא הניח אותה על שמיכה בתוך הבית. מספר אנשים מהמחנה שהיו במקום סברו כי היא נפטרה, אך רצו שרופא יקבע את מותה ולכן העבירו אותה לבית החולים ע"ש "בני - הר דוד האורטופדי" בבית לחם.
9. בבית החולים הר דוד נבדקה המנוחה ע"י רופא אשר קבע את מותה. הוא מסר דו"ח רפואי בו הוא מתאר את הפגיעה בראשה מיריה. מצ"ב העתק מהאישור הרפואי ומהתרגום מסומנים באות א' ו-א' (1).

10. לאחר שנקבע מותה של _____, היא הובאה לקבורה בבית הקברות בארטאס, כפר הסמוך למחנה הפליטים דהיישה. בהלוויתה השתתפו הוריה ואנשים מהכפר.

ההלוויה תועדה ע"י הטלביזיה הקנדית. ברשות התובעים קלטת וידאו בה העתק הכתבה ששודרה בעניין ההלוויה.

11. על מחנה הפליטים דהיישה הוטל עוצר, אך למרות העוצר הגיעו אנשים לנחם האבלים בבית התובעים 2 ו-3.

12. ביום האירוע הגיעו לביתם של התובעים 2 ו-3 המושל הצבאי ועוזרו. הם ניסו לשכנע את התובע מס' 2 לערוך נתיחה לגופת בתו, אך הוא סירב מסיבות דתיות - לאחר שנקברה בתו איננו מוכן להוציאה מהקבר לעריכת נתיחה לגופתה. המושל ועוזרו ניסו לשכנע את התובע כי בתו נהרגה ע"י ה"שבאב", זאת לפני שנערכה חקירה של נסיבות האירוע ע"י הגורמים המוסמכים. התובע היה המום ובמצב של אבל עמוק, ולא רצה לשוחח איתם כלל.

13. לתובעים נודע כי הצבא ביקר גם בביתם של האנשים שאליהם הובאה _____, לאחר שנורתה ע"י החיילים. החיילים חיפשו אחריה - הם הלכו בעקבות סימני הדם אך לא מצאו את גופתה, שכן, בהתאם למפורט לעיל, היא הועברה לבית החולים בבית לחם.

14. התובעים יטענו כי נסיבות מותה של המנוחה מירי אחד מחיילי צה"ל, שהינו שלוחם של הנתבעים, מחייבות הגשת תביעה נזיקית ע"י התובעים כנגד הנתבעים, לקבלת פיצויים בגין הריגתה של המנוחה. לכן מגישים התובעים תביעה זו כנגד הנתבעים, בבקשה לפצותם בגין נזקיהם שנגרמו להם בשל הריגתה של _____.

15. א. התובעים 2 ו-3 פנו באמצעות עמותת המוקד להגנת הפרט בבקשה לחקירת נסיבות המוות, לאחר שבתם נהרגה.

ב. המשטרה הצבאית החוקרת, בחקירתה את נסיבות מותה של _____, קבעה כי "לא נמצאו תימוכין בחקירה, לטענה כי הנערה נהרגה כתוצאה מפגיעת כדור פלסטיק בראשה", ולכן הורתה הפרקליטה הצבאית של פיקוד מרכז על סגירת התיק.

ג. פנייה מקבילה לחקירת האירוע באה מטעם חבר הכנסת יאיר צבן, אשר פנה ביום 1.6.90 לשר הבטחון בבקשה לחקירת מקרי מוות, ביניהם ביקש חקירה לאירוע נשוא תביעה זו.

ד. תשובתו של שר הבטחון דאז, מר יצחק רבין ז"ל, לח"כ צבן, היתה כזו: "ביום 17.4.89 הוטל עוצר בדהיישה. בשעת סיור צה"ל זוהתה

התפרעות והחייילים פעלו לפזרה, בשלב מסויים אזלה תחמושת הגומי. נשקפה סכנה לחיי החייילים, כתוצאה מיידוי אבנים... אחד המפקדים ירה שני כדורי פלסטיק אך סטה בירי זה מההוראות המבצעיות. נראה כי אחד מקליעים אלה פגע במנוחה וגרם למותה. כיוון שעברו יותר משלושה חודשים ממועד שחרור החייל, לא ניתן להעמידו לדין משמעתי... אך יודגש כי הפרקליטה הורתה על הערה על אף סכנת החיים שנשקפה לכח". מצ"ב העתק תגובת שר הבטחון מסומן באות ב'.

ה. תשובתו של שר הבטחון סותרת את תגובתה של הפרקליטה. כשנתבקשה לתת הסבר לכך, שלחה הפרקליטה מכתב ביום 26.8.90, המתכחש לתעודה הרפואית (נספח א' לכתב התביעה) ושאינו מסביר את הסתירה בין שתי התגובות שהועברו בגין נסיבות מותה של המנוחה. מצ"ב העתקים מתגובותיה של הפרקליטה, מסומנים באותיות ג' ו-ד'.

16. חומר החקירה צולם בפרקליטות. עיון בחומר החקירה מחזק אצל התובעים את הטענה כי מותה של _____ נגרם מירי לא מוצדק, בלתי חוקי ובניגוד להוראות הפתיחה באש, וללא עוול בכפה.

17. התובעים יטענו כי הגירסאות הסותרות שנמסרו ע"י הרשויות, מצביעות על נסיון לחפות על החייילים, לטיית החקירה ולהימנע מבירור האמת.

תגובתו של שר הבטחון הסתמכה ככל הנראה על הגירסה הנכונה של נסיבות האירוע. מתשובתו של שר הבטחון עולה קשר בין הירי הנ"ל למותה של הילדה.

לבסוף, החליטה הפרקליטות הצבאית להתעלם מהפרטים שצויינו בתגובת שר הבטחון. כמו כן הוחלט להתעלם מהתיעוד הרפואי על מות המנוחה והוחלט עוד כי לא נמצאו תימוכין לטענה כי המוות היה תוצאה של ירי החייילים. מסקנה מוזרה זו איננה מסבירה מדוע לא אותרו היורים שהרגו את _____, אם אכן לא היו אלה חיילים, מדוע לא נחקר הרופא שהכין את המסמך הרפואי, ומה הסיבה לכך שהפרקליטה הצבאית המלומדת מסתפקת בעדויות צד אחד בלבד, מבלי לנסות לשמוע גירסאות נוספות.

היעדרם של הסברים לשאלות אלו, מטיל ספק בחקירה שנערכה ע"י מצ"ח וכן בהחלטת הפרקליטה הצבאית.

18. א. התובעים יטענו כי הנתבעים חייבים לפצותם בגין נזקיהם מאחר שהפרו חובה חקוקה בהתנהגותם, ובירי אשר גרם למותה של המנוחה. מכאן יטענו התובעים כי הנתבעים הפרו את החובה החקוקה: "הוראות פתיחה באש לחיילי צה"ל", אשר נועדה לטובתם ו/או להגנתם של אנשים, בין היתר המנוחה. ההפרה גרמה למנוחה נזק

מסוגו או מטבעו של הנזק שאליה נתכוון החיקוק.

ב. התובעים יטענו כי הפרת החובה החקוקה מתבטאת בירי לעבר המנוחה, מבלי שנשקפה לחיילים סכנת חיים, כיוון שהוראת הפתיחה באש מחייבת: "אין לפתוח באש, אלא כנגד תוקף ספציפי שזוהה כמסכן חיי אדם. יש להקפיד היטב לבל יפגעו אחרים". המנוחה לא היוותה סיכון ולא השתתפה במהומות. היא נהרגה בדם קר ללא עוול בכפה.

ג. התובעים יטענו כי הפרת החובה החקוקה היתה בירי לכיוון ראשה של המנוחה כנגד ההוראה:
"אין לבצע ירי מכוון לעבר פלג גופו העליון של החשוד".

ד. התובעים יטענו כי הפרת החובה החקוקה היתה בירי לכיוון ילדה קטנה, בניגוד להוראה: "יש להימנע ככל האפשר מירי על נשים וילדים".

ה. התובעים יטענו כי הפרת החובה החקוקה מתבטאת בירי ללא אזהרה ובניגוד לשלבים של ירי לצורך מעצר חשוד בנסיבות של סכנת חיים.

19. התובעים יטענו כי מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מרשלנות של שלוחי הנתבעים, ומאחר שהם שלוחיהם של הנתבעים, רובצת על הנתבעים אחריות עקיפה לפצות את התובעים בגין נזקיהם. כן רובצת על נתבעים 2 ו-3 אחריות בגין מעשי רשלנות ישירה. רשלנותם של הנתבעים מתבטאת במעשים ובמחדלים המפורטים להלן:

אחריות נתבע מס' 1 והחיילים האחרים בנזק שנגרם לתובעים.
התובעים יטענו כי האירוע ונזקיו נגרמו בעקבות רשלנותם ו/או חוסר זהירותם ו/או פזיזותם ו/או קלות דעתם ו/או הפרות חובות שבחוק של נתבע מס' 1 ו/או חיילים אחרים שביצעו את הירי שגרם למותה של המנוחה, המתבטאים במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. ביצעו את הירי מטווח קצר ו/או מטווח המסכן את חיי אדם ו/או בניגוד להוראות הפתיחה באש.

ב. השתמשו באש באופן רשלני ו/או בניגוד להוראות השימוש באש.

ג. ביצעו את הירי כאשר לא נשקפה להם סכנה ממשית ולא היתה כל הצדקה או עילה לביצוע הירי.

ד. ביצעו את הירי לעבר ראשה של המנוחה ולא לעבר רגליה ללא שביצעו

את כללי הפתיחה באש המחייבים קריאה לעצור, ירי באוויר וירי לכיוון הרגליים.

ה. ירי מבלי לברר ולוודא שעוברי אורח תמימים לא יפגעו ממנו.

ו. ביצעו את הירי ללא שקיבלו היתר מהחייל המוסמך לכך.

ז. נהגו בניגוד להוראות הפיקוד העליון ו/או בניגוד לפקודות מטכ"ל ו/או בניגוד להוראות פיקודיות ו/או מרחביות של צה"ל ו/או בניגוד להוראות הפתיחה באש ו/או בניגוד להוראות שניתנו להם עפ"י דין ו/או בניגוד לחובות חקוקות שנועדו לשמור על גופם ובריאותם של בני אדם מסוגו של התובע.

ח. לא עשו כל שבאפשרותו של וביכולתו של חייל סביר לעשות כדי למנוע אירוע הירי.

ט. לא פעלו כפי שחייל סביר פועל בנסיבות העניין.

20. במידה ואיזה שהוא מעשה או מחדל המהווים את הרשלנות שגרמה לתאונה נעשו ע"י אדם אחר שפעל מטעם הנתבעות מס' 2 ו-3 ו/או בשירותן ו/או בשליחותן, הרי שהנתבעת אחראית באחריות שילוחית לתוצאות התאונה ולתשלום הנזקים אשר נגרמו לתובעים.

21. הנתבעות מס' 2 ו-3 אחראיות לרשלנות נתבע מס' 1 ו/או חיילים שביצעו את הירי, וזאת בהיותם שלוחיהן ו/או פועלים מטעמן.

22. הנתבעות מס' 2 ו-3 אחראיות לתאונה ולנזקיה עקב רשלנות ו/או חוסר זהירותן ו/או הפרת חובה חקוקה שלהן ו/או של שלוחיהן ו/או של מי מטעמן, המתבטאים במעשים ו/או במחדלים הבאים:

א. לא פיקחו ו/או לא פיקחו כראוי על כל מעשיהם ו/או מחדליהם של חיילי צה"ל בשטחים באופן כללי ו/או באזור ו/או במקום התאונה בפרט.

ב. לא מילאו את חובותיהן ו/או את יעודיהן על פי הדין, בין היתר לדאוג לבטחון תושבי האזור והתובע בכללם.

ג. לא צפו למרות שהיו צריכות לצפות, את התאונה ו/או את השתלשלות העניינים שגרמו לתאונה ו/או צפו את התאונה ו/או את השתלשלות העניינים שגרמו לתאונה ואף על פי כן לא עשו כלום ו/או לא עשו די למניעת התאונה ו/או למניעת הנזק ו/או להקטנתו.

- ד. הפנו לטיפול באירוע של הפרת סדר, אם היה כזה, כח בלתי מיומן ו/או שאינו בעל תפקיד פיקודי מתאים.
- ה. לא דאגו להבהיר לחייל/ים את הוראות הפתיחה באש.
- ו. לא דאגו להקפיד ו/או להדריך ו/או לפקח על קיום הוראות פתיחה באש ו/או פיקחו והדריכו שלא כיאות את הוראות פתיחה באש ו/או לא נתנו הוראות בטיחות כלל ו/או במידה מספקת ו/או לא וידאו כי אנשים המסורים להדרכתן, ובמיוחד החייל/ים שביצעו את הירי, ידעו אותן או ישמרו עליהן.
- ז. לא עשו את כל שביכולתן ו/או כל שהיה עליהן לעשות ו/או כל שנכון ו/או דרוש היה לעשות כדי למנוע את התאונה ונזקיה ו/או פעלו בקלות ראש ובחוסר זהירות ולא שמו לב ו/או לא השגיחו באנשים המסורים לאחריותן.
- ח. פעלו לא כפי שאדם אחראי, זהיר ונבון היה פועל ועושה בנסיבות המקום והעניין והמקרה כדי למנוע קרות התאונה.
- ט. נהגו בניגוד לכללי הבטיחות והפרת חובה שבחוק.
- י. פעלו ברשלנות בכך שהתירו לחייל/ים שביצעו את הירי לירות שלא כדין.
- יא. פעלו ברשלנות בכך שהתירו לחייל/ים שהשתמשו באש להשתמש בה שלא כדין.
23. התובעים 2 ו-3 יטענו כי כתוצאה ממעשיהם של הנתבעים ו/או מעשי שלוחיהם, נגרמו למנוחה ולהם נזקים והפסדים קשים כמפורט להלן:
- א. המנוחה היתה בת 13 שנים במותה. היא היתה תלמידה מצטיינת בבית הספר, פעילה וכשרונית, וצפוייה היתה לה קריירה מזהירה. כתוצאה ממותה הפסידה אותם סיכויים לחיים טובים.
- ב. התובעים 2 ו-3 היו הוריה של המנוחה, שהיו אמורים לסמוך בעתיד על בתם, ולעזרה כלכלית ומורלית להם. במותה נגדעה אפשרות זו.
- ג. התובעים 2 ו-3 סבלו סבל וייסורים רבים מאוד ממות בתם בעודה באיבה.

24. נזקי העזבון המגיעים לתובעים 2 ו-3 מכח היותם יורשיה היחידים של המנוחה, הינם כדלקמן:

א. הוצאות קבורה ואבל	1,500 ש"ח
ב. קיצור תוחלת חיים של המנוחה	35,000 ש"ח
ג. כאב וסבל וייסורים של המנוחה מאז הירי עד מותה	20,000 ש"ח

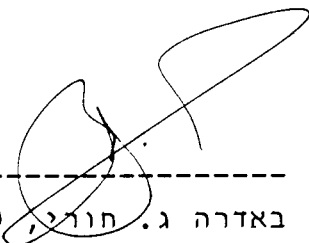
25. נזקי התובעים מס' 2 ו-3 הינם כדלקמן:

כאב וסבל	<u>50,000 ש"ח</u>
----------	-------------------

<u>סה"כ נזקים</u>	<u>106,500 ש"ח</u>
-------------------	--------------------

26. לבית המשפט הנכבד הסמכות המקומית והעניינית לדון בתביעה.

27. לאור כל האמור לעיל, מבקשים התובעים מביהמ"ש הנכבד לזמן את הנתבעים לדין ולחייבם לשלם פיצויים לתובעים בגין הריגתה של רופיידה אבו לבן, שמקורו באי נקיטת אמצעי זהירות, ברשלנות והפרת חובה חקוקה.

באדרה ג. תורי, עו"ד
ב"כ התובעים

ירושלים, היום 22.2.96

(ת.ש. 632.2, מ"מ 13565)

מפקדת פרקליט צבאי ראשי
 תביעה צבאית ראשית
 טלפון: 03-5693153
 סימננו: ת"ע RB-2 1929
 ה' אלול תש"ן
 26 אוג' 1990

לכבוד
 ו"ד עליזה הרמן
 והמוקד להגנת הפרט
 רחוב אבו עוביידה 2
 ירושלים

הנדון: אבו לבן
 מ-י: ת"ע RB-2 0958 מ-18/4/90
 מ-ד: ת.פ. 632 מ-29/7/90

1. אכן, כאמור במכתבך שבסימוכין, נענה ח"כ יאיר צבן, ע"י שר הבטחון באשר לממצאי החקירה בנסיבות מותה של אבו לבן. למרבה הצער, נפלה טעות בניסוח התשובה וממנה ניתן היה להבין שיש קשר בין הירי של החייל הנזכר לבין ארוע המוות.

2. משהתגלתה הטעות הוצאנו ללשכת הרמטכ"ל וללשכת שר הבטחון נוסח מתוקן. תשובתי אליך זהה לנוסח המתוקן ולשם הבהרה והארת הדברים להלן השתלשלות הארוע שוב:

א. ב-17/4/89 נהרגה במחנה הפליטים דהיישה נערה בת 13, אבו לבן. נפתחה חקירת מצ"ח לבירור נסיבות מותה.

ב. מחומר החקירה שהועבר לפרקליטת מרכז עלה כי אבי הנערה, שלא היה עד לאירוע מותה, מסר כי היא נורתה בראשה ע"י חיילים. הנערה נקברה מבלי שהובאה לבי"ח לשם קביעת מותה. בקשת המושל הצבאי להוצאת הגופה, כדי לבדוק את נסיבות המוות, נענתה בשלילה ע"י משפחת אבו לבן.

ג. באותו יום, הוטל עוצר במחנה הפליטים דהיישה, במהלך התפרעות שהיתה במחנה, שכללה ידוי אבנים ובקבוקים, נורו על ידי חייל צה"ל 2 כדורי פלסטיק. לירי זה קדם ירי בכדורי גומי, חיילי צה"ל לא זיהו פגיעה כלשהי, כתוצאה מהיריות שנורו על ידיהם.

ד. על סמך חומר החקירה קבעה פרקליטת מרכז כי לא ניתן למצוא קשר בין הירי שנורה במחנה הפליטים דהיישה, ע"י חיילי צה"ל, לבין מותה של הנערה "לנוכח מקום הירי ומקום המצא הילדה".

ה. עוד קבעה הפרקליטה כי החייל שירה את כדורי הפלסטיק עשה כן מבלי לירות קודם לכן ירי אזהרה באויר ובכך חרג מהוראות השימוש בקליעי הפלסטיק. יודגש, כי קביעתה זו של הפרקליטה הצבאית הינה ללא קשר לאירוע המוות ובמנותק ממנו.

ו. מאחר שהחייל היורה לא היה כפוף עוד לתחולת חוק השיפוט הצבאי, הוחלט לסגור את תיק החקירה ולא להעמידו לדין בשל התריגה מהוראות הירי - תריגה אשר, כאמור, על פי מסקנות הפרקליטה, אינה קשורה לאירוע המוות.

3. לעניין סעיף 4 למכתבד: מן האמור לעיל עולה כי לא נמצא שום קשר בין הירי שבצע החייל לבין אירוע המוות.

בברכה,

עֵינַת רוֹן, מ"מ תובע צבאי ראשי
רס"ן

ער/שירה

(לבו)